

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikuttavuusajattelusta kohti hyvinvointitaloutta

Andreas Blanco Sequeiros, johtaja, STM
11.4.2023

Hyvinvointitalouden huomioiminen kansallisessa ohjauksessa

- Sote-uudistus mahdollistaa vaikuttavaa kansallista ohjausta
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen ohjaus edelleen rakentumassa
- Hyvinvointitalouden huomiointi välttämätöntä sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden kannalta
- Toteutuminen osin riippumatonta hallituspohjasta ja –ohjelmasta
- Hallitusohjelmalla mahdollista tehdä painotuksia
- Vaikuttavuus, vaikuttavuusperustainen ohjaus, hyvinvointitalous ovat väistämätön osa tulevaisuuden toimivaa julkista sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Tavoitteita ja konkretisointia vuodelle 2023

- I. Aikaansaatu jaettu ymmärrys ja sitoutuminen hyvinvointitalouden edistämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisessa ohjauksessa
 - II. Muodostettu konkreettiset tavat kytkeä hyvinvointitaloutta osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisessa ohjauksessa
 - III. Muodostettu konkreettinen näkymä miten hyvinvointitalous on osa tulevaisuuden tietojohdantamista ja sen kehityslinjoja
 - IV. Konkretisoitu visio ja matka kohti hyvinvointitalouden huomioivaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa
- **Hyvinvointitalous laajemmin valtioneuvoston (ministeriöiden) agendalle**
 - **Hyvinvointitalouden (kansalliseen ohjaukseen liittyvä) rautalankamalli**
 - **Hyvinvointitalouden (kansalliseen ohjaukseen liittyvät) käyttötapaukset**
 - **Hyvinvointitalouden (kansalliseen ohjaukseen liittyvän) tiekartan kuvaaminen**

Hyvinvointitalouden huomioiva kansallinen ohjaus

Ohjauksen kokonaisuus

Hyvinvointitalouden käyttötapaukset

Käyttötapauksissa sovellettavat ohjauksen välineet ja ohjauksen käytännön toteutus

STM, VM, SM, THL

JÄRJESTÄMISEN OHJAUS

SUBSTANSSIN OHJAUS

Hyvinvointialueiden palveluiden järjestäminen

PALVELUTUOTANNON OHJAUS

Oma palvelutuotanto

Osto-palvelut

Sidosryhmät

Kansallinen ohjaus

Alueellinen ohjaus

Ohjauksen taso	Kansallinen vaikuttavuusperustainen ohjaus, järjestämisen ja substanssin ohjaus	
	Ohjauksen malli ja mekaniikka	Merkittävimmät ilmiöt ja tavoitteet
Konteksti Ohjauksen kehittämiseen	Yksittäisten ohjauksvälineiden ja niiden soveltamisen uudistaminen vaikuttavuusperustaisenaikaisesti	Sote-systeemin ohjaus uudistumaan ja vastaamaan merkittävimpinä ilmiöinä kustannusvaikuttavuutta
Lähestymistapa Ohjauksen kehittämiseen	Valitut yksittäiset ohjauksvälineet ja niiden soveltamisen toimintatavat vaikuttavuusperustaisesta näkökulmasta	Vaikuttavuusperustaisuus osaksi koko ohjausprosessia tavoitteiden asettamisesta, ohjauksen toteuttamiseen ja seurantaan
Fokus Ohjauksen kehittämiseen	Hyvinvointialueiden rahoitusmallin uudistaminen huomioimaan paremmin vaikuttavuusperustaisuus	Koronapandemian aiheuttamaan hyvinvointitegeeseen vastaaminen
Esimerkki Käyttötapa	Luotu edellytykset vaikuttavuusperustaiselle täsmäohjaukselle yksittäisten ohjauksvälineiden kautta	Vaikuttavuusperustaisuus on osa ohjausprosessia, edellytykset usean ohjauksvälineen yhtäaikaiselle soveltamiselle ilmiöihin ja tavoitteisiin vastaamiseksi
Luoputus Ohjauksen kehittämiseen	1. HVA-neuvotteleita kustannusvaikuttavuusohjauksena 2. HVA-alueellisesti vaikuttavuusperustaisena 3. Valikunnalliset tavoitteet ja kustannusvaikuttavuusohjauksena 4. Kustannusvaikuttavuuden arviointi lauseiden valmisteluun 5. Kustannusvaikuttavuusohjauksena kansallisissa neuvotteleissa	1. Vaikuttavuusperustaisuus ohjausprosessin eri vaiheissa a) Tavoitteiden asettamisessa, etenkin koronapandemian vaikutusten ja analyysin valitsemisesta tavoitteiden asettamiseen ja omistamisen toteutukseen b) Ohjauskohteiden valitsemisesta, miten valitsemalla tavoitteet näkyvät ohjauksen toteutuksessa eri ohjauksvälineiden avulla? c) Ohjauksen seuranta

Taso	Kansallinen vaikuttavuusperustainen ohjaus				
	Tavoitteellinen täsmäohjaus	Tavoitteellinen hybridiohjaus	Proaktiivinen ja reaktiivinen ohjaus	Ohjaus kriisitilanteissa	
Yleiset käyttötapaukset	Priorisoidut vaikuttavuusperustaiset käyttötapaukset				
	Lainsäädäntö	Laatukannallinen laatuohjaus	Laatukannallinen laatuohjaus	Neuvottelet	Neuvottelet
Käyttötapauksissa sovellettavat ohjauksen välineet	Rakennelmat	Suositukset ja asiakkaat	Investoinnit	Suositukset	Suositukset
	Valtakunnalliset tavoitteet	Valvonta	Yhteinen tietopohja	Yhteinen tietopohja	Yhteinen tietopohja
Ohjaustavat:	Normatiivinen ohjaus	Resurssien ohjaus	Informaatiooperatiivinen ja dialoginen ohjaus		

Taso	Alueellinen vaikuttavuusperustainen ohjaus		
	Järjestäminen	Palvelutuotanto ja asiakasryhmät	HYTE & yhdyspinnat
Kuvaus	Väestön hyvinvointivajeen minimointi rajallista resurssilla	Palvelutuotannon ohjaaminen ja uudistaminen kustannusvaikuttavuutta	Soten ulkopuolinen osaaminen systemaattisesti mukaan
Esimerkkejä käyttötapa	1. Alueen väestön palvelutarpeen ja hyvinvoinnin tilan ymmärtäminen 2. Tarpeeseen vastaamisen panosten ja tuotosten suhteen ymmärtäminen; toiminta ja talous 3. Kyky seurata muutoksia yli ajan	1. Asiakasryhmittäinen palvelutuotannon ja prosessin ohjaus, toiminta ja talous 2. Vaikuttavuusperustainen hankinta ja ostojen ohjaus 3. Asiakkaan raportoidut tiedot hyödynnettävänä 4. Systemaattinen kyky arvioida innovaatioiden kustannusvaikuttavuutta	1. Hyte-yön kustannusvaikuttavuuden todentaminen ja vahvistaminen 2. Ennaltaehkäisevän toiminnan kustannusvaikuttavuuden todentaminen ja vahvistaminen
alustavat keskusteltavat:			

Tärkeimpien käyttötapauksien priorisointi | Priorisoidun käyttötapauksien detailointi | Tietovarvämääritys

Taso	Alueellinen vaikuttavuusperustainen ohjaus			
	Järjestäminen	Palvelutuotanto ja asiakasryhmät	HYTE & yhdyspinnat	
Yleiset käyttötapaukset	Priorisoidut vaikuttavuusperustaiset käyttötapaukset			
	Oman tuotannon ohjaus	Ostopalvelutuottajien ohjaus	Verkostotoiminta	Ohjaus eriytyneissä
Käyttötapauksissa sovellettavat ohjauksen välineet	Ohjelmajärjestelmien ja toimintakäytön kautta	Hankintaprosessin kautta	Reaktiivisuus verkosto- toiminta ja yhdyspinnat	Riippuvuus prosessit osana johtamisyhteyksiä
	Yhteiset ohjauksen tukiprosessit: tietotuotanto ja tiedon analytiikka, seuranta & valvonta, kehittäminen			
Palvelujen tuottajat	Hierarkkinen ja verkosto-ohjaus	Sopimusohjaus ja markkinaohjaus	Verkosto-ohjaus	Tilanterveysmalli
	Keinot: normi-, resurssi- ja informaatio-ohjaus sekä dialoginen ohjaus			
	Oma tuotanto	Ostopalvelutuottajat	Kunnat, hyte-toimijat ja muut keskeiset verkostoosapajat	YTA-toiminta, HVA:n osakeyhtiöt, muut

Tieto- ja osaamistarpeet

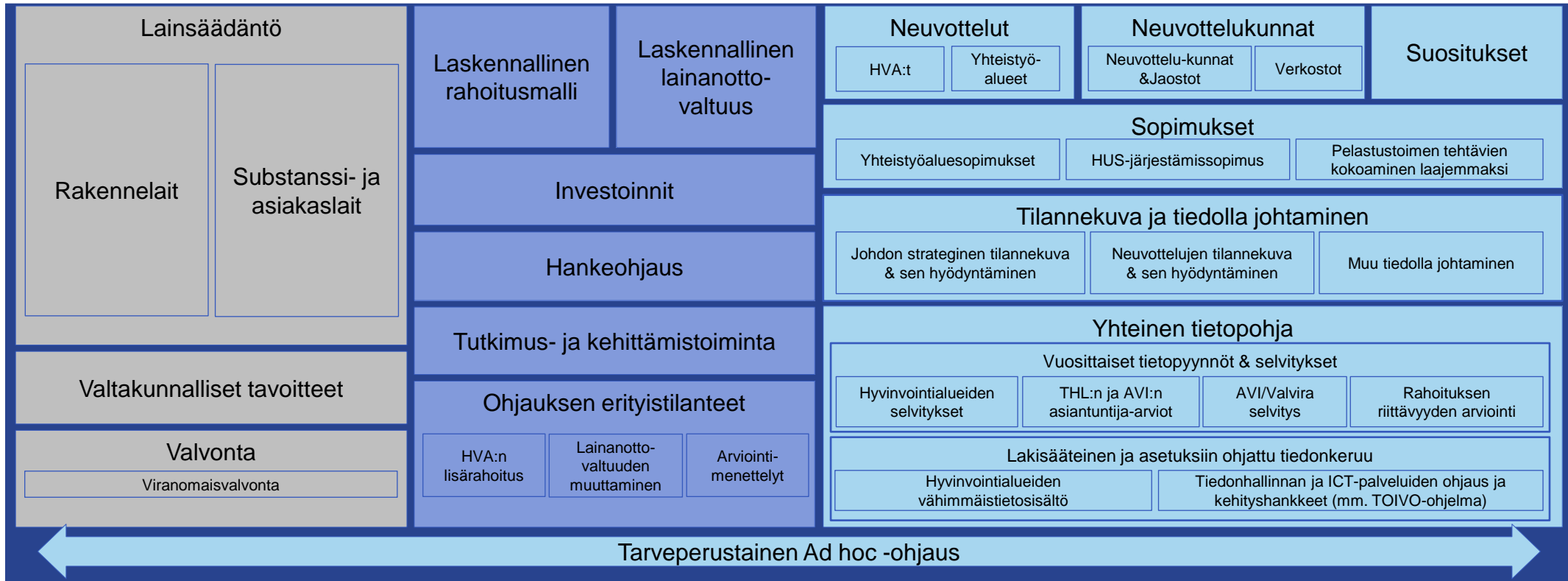
Hyvinvointitalouden huomioinnin välineitä

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen ohjaus

Valtakunnallisten tavoitteiden asettaminen

Ohjaus kohti tavoitteita ja ohjauksen seuranta

Ohjaustavat:

Normatiivinen ohjaus

Resurssien ohjaus

Informaatioperustainen ja dialoginen ohjaus

Viitekehysten tavoitteena on kuvata osa-alueet, joiden kautta valtioneuvosto toteuttaa hyvinvointialueiden ohjausta. Viitekehyksestä **on rajattu pois** valtioneuvoston muut tehtävät.